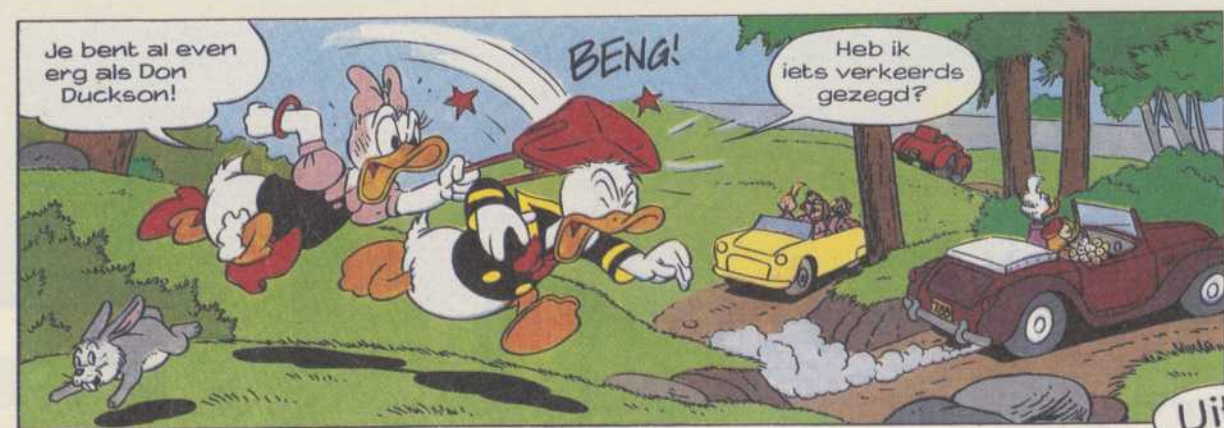

KATRIEN DUCK

een burgertrut om op te vreten

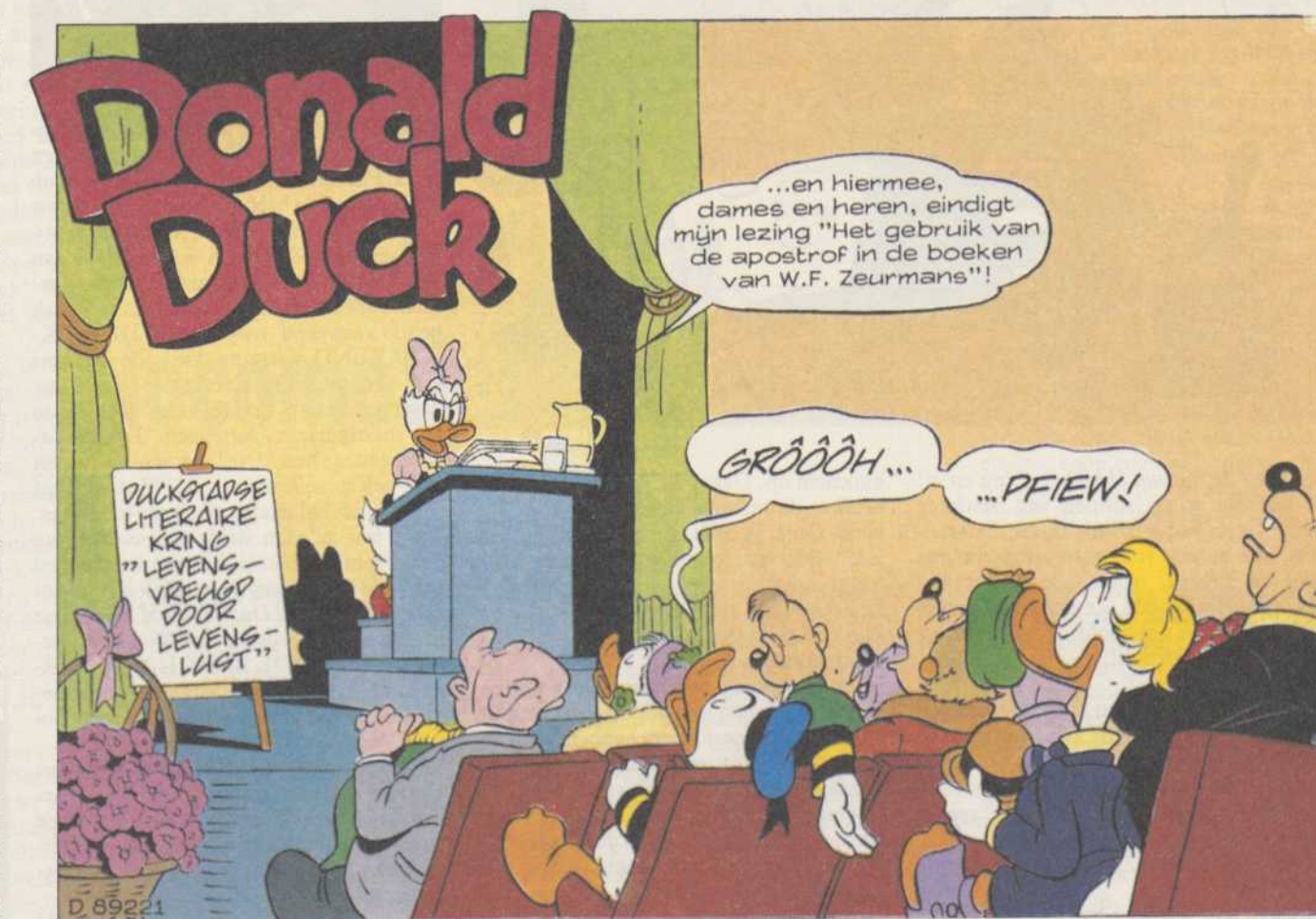
KEES SCHAEPMAN ■ Haar strik, haar oogopslag en haar handtas zijn haar wapens. Feilloos speelt zij Donald en Guus Geluk tegen elkaar uit – al gaat haar hart uit naar 'het donzige Duckje'. Ze is een wispelturig kring, maar ook zorgzaam en romantisch. Het is dan ook een raadsel waarom dit archetype van de vrouw zo onzichtbaar is op de affiche voor Euro Disneyland, dat dit weekend wordt geopend. VN zet haar daarom even in de schijnwerpers.

Zij is de vrouw achter de man die Europa opnieuw moet veroveren (als filmster vierde hij hier al triomfen). Maar zij blijft op de achtergrond. Dit weekeinde was het zover: Euro Disneyland werd geopend. 'Kom naar het land van Mickey en Donald,' roepen de affiches, waarop Minnie steeds naast haar man is afgebeeld. Arm in arm. Donald staat er helemaal alleen naast. Waar is Katrien? Zij heeft meer persoonlijkheid in haar pink dan Minnie in haar hele muizelichaam. Maar terwijl Minnie zich via haar man naar voren dringt, is Katrien in de publiciteit zover weg geschoven dat het pijn doet. Is het omdat zij niet getrouwd is en alleen een lat-relatie onderhoudt? Maar Donald is wel al decennia lang haar grote liefde en zij de zijne.

'Minnie Mouse is persoonlijk aanwezig bij het ontbijt in de Euro Disney Resort Hotels,' belooft de folder. Maar wie wil er ontbijten met dat wicht op leeftijd? Voor iedere Disney-figuur is er een plaatsje onder de zon in het themapark bij Parijs. Knabbel en Babbel, de Snip en Snap van het beeldverhaal, kosten als knuffeldier 150 Franse frank per stuk. Een snavelklep tegen de zon ('Zet 'm op, buig je hoofd naar voren en iedereen denkt dat-ie Donald Duck zelf voor zich heeft') kost hetzelfde. Een bureau in de vorm van Pluto: 950 Franse frank. Mickey als tandenborstel, Tokkie Tor in witte chocolade, ja zelfs de noppenjurk van Minnie – alles is te koop, behalve goede smaak. En de enige uit de Disney-familie die écht van cultuur houdt (zij is actief lid van de literaire kring 'Levensvreugd door Levenslust', geeft soirees, en organiseert lezingen voor de Duckstadse Damesclub) ontbreekt vrijwel geheel. Katrien is een hoofdpersoon die ten onrechte alleen bijrollen speelt.

Van de twee clans die het Disney-imperium beheersen, is die van de Ducks onweerlegbaar de meest interessante. De *middle class* saaiheid van Mickey Mouse (twee kinderen, een zorgzame vrouw en een trouwe, domme hond) krijgt pas reliëf door wat er om hem heen gebeurt. Alleen Goofy, de vlees geworden nul, is zelf echt iemand. Nee, dan de Ducks. Dagobert, de personificatie van het kapitalisme. Guus, de perfecte profiteur. Gijs Gans, de ouder wordende plattelandsnicht. Donald, die door al zijn mislukkingen bijna menselijk is. Ze zijn het onderwerp van studies geweest, over Donald en Dagobert zijn serieuze boeken geschreven. Toegegeven: oma Duck is een beetje een saaie oude dame en de neefjes zijn achterbakse roomse etertjes die meer respect tonen voor de hopman dan voor hun eigen vlees en bloed. Maar Katrien, de drijvende kracht achter Donald en Guus, is het archetype van *De Vrouw* in Duckstad. De anderen (oma, Magica, de roddeldames van de Breiclub) zijn alleen maar clichés van zichzelf. Generaties kinderen zijn opgegroeid met Katriens voorbeeld voor ogen. Ze is, zoals Thatcher dat was, het voorbeeld van emancipatie door de handtas. Ze is ook, zoals Nancy Reagan, de vrouw

die wikt en doet alsof de man beschikt. Charmant, beschaafd en toch een *bitch*. Haar strik, haar oogopslag en haar handtas zijn haar wapens en zij gebruikt ze feilloos en meedogenloos. Zacht als het kan ('Zou jij de angstige kleine ik in je grote sterke armen uit de akelige enge vlammen dragen, Donald?'), hard als het moet ('WAT? Dit kun je van me krijgen, kwallerige slijmbal! En DAT! En DAAR! En HIERO!'). Het is haar persoonlijke tragedie dat ze altijd zo op de achtergrond blijft, terwijl ze van roem houdt als van bonbons. 'De beroemde journaliste Henriëtte Vermijden wil Donald en mij interviewen,' schreef ze een paar jaar geleden in haar dagboek. 'Nu word ik écht beroemd.' Maar helaas. Donald flirtte met de inter-

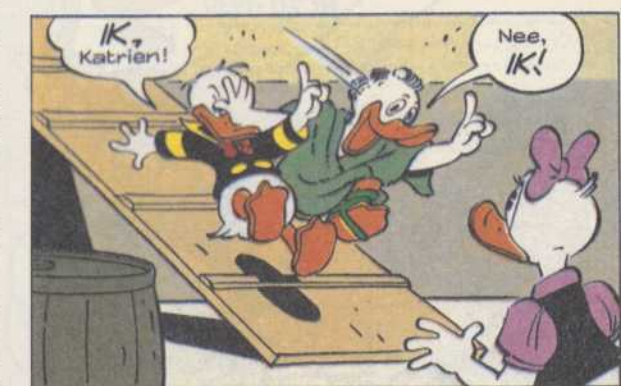

viewster, Katrien werd kwaad, dus de handtas, Donald een blauw oog, Henriëtte een gescheurde jurk – en het artikel ging niet door.

In Nederland verschijnt *Donald Duck* ('Een Vrolijk Weekblad', volgens de ondertitel) sinds 1952 en godzijndank is er in al die jaren weinig aan het blad veranderd. In de eerste nummers waren Kwik, Kwek en Kwak nijvere padvindertjes die toch ook wel eens katekwaad uithaalden en dat zijn ze nog. Donald rijdt in dezelfde rode auto, Wolfje is dezelfde kwezel gebleven en biggetje Knor dezelfde wijsneus. Waarden en normen zijn ook gelijk gebleven, al zijn er kleine concessies aan de tijdgeest gedaan. Als Donald en Guus nu om Katrien vechten, wat Katrien trouwens heerlijk vindt en zelf uitlokt, zegt ze nog net als vroeger: 'Hou daar onmiddellijk mee op.' Maar ze voegt eraan toe: 'Tegenwoordig bepaalt een meisje ZELF door wie ze mee uit wil worden genomen.'

Twee jaar geleden schreef ze in haar dagboek dat zij iets 'onwijs gaaf' vond. In datzelfde jaar had zij het tegen Donald over een 'afgang'. Zulk modieus taalgebruik past haar niet en gelukkig is het ook uitzonderlijk. Een pak heet bij haar nog gewoon een kostuum, als ze een middagdutje doet noemt ze dat een schoonheidsslaapje, Donald noemt haar 'mop' zonder dat ze het erg vindt en haar ergste scheldwoord is 'vlerk'.

Katrien is vooral Katrien gebleven. Koopziek ('Zoek nooit meer ruzie met me, Donald Duck! Het kost me handenvol geld om weer in een goed humeur te komen!'). Maar ook zorgzaam ('Laat mij je maar vertroetelen. En je gaat een week uitrusten, zoals de dokter zegt.'). Wispelturig (Als Donald 's nachts voor zijn werk naar een uitslaande brand moet, gaat zij dansen met Guus: 'Ach, ik ga niet zitten kniezen, brandwacht Donald!'). Romantisch ('SSST! Ik hoor Hennie Zijman. Die zingt zo prachtig! Als ik hem hoor, raakt mijn hart in VUUR EN VLAM!'). En vooral: een kring ('Zeg Donald! Wat heb je je nu weer in je handen laten stoppen? Die banketstaaf is GEBROKEN! Daar geef ik mijn goeie geld niet aan uit! Ga

terug naar de winkel en vraag een nieuwe!'). Maar haar zelfgebakken taarten maken bijna alles weer goed. Die zijn ook haar trots – wie haar kookkunst raakt, raakt Katrien. Vorig jaar ontplofte een taart, totale paniek: 'BOEHOE! SNIK! Zonder taart kan ik me niet op de Damesclub vertonen.' Toen bleek ook haar diepe emotionele afhankelijkheid van de man in haar leven: 'Ik ga naar Donald! Misschien weet die raad!'

Hoe heeft Katrien al die jaren aan alle golven van het feminisme kunnen ontkomen? Zij is een monument van traditionalisme, schaamt zich geen moment voor haar rol, en waarom ook – behalve echte roem heeft ze alles bereikt. Donald en Guus vechten om haar, sloven zich uit, kopen dure cadeaus. Zij kijkt glimlachend toe, knippert met haar weerloze ogen en kiest voor degene die haar het meest te bieden heeft ('Vandaag wordt in het Cornelis Prulpark de jaarlijkse SCHATTEJACHT gehouden! Ik ga uit met degene die de schat vindt!').

Ze koestert zich in de glans van anderen, stapt altijd in bij de man die de grootste auto heeft – ze is *every inch* een takkewijf. Ze praat zoals in *Privé* geschreven wordt, met veel kapitalen en uitroptekens. En ze is zelf natuurlijk ook een liefhebster van De Bladen, bij de thee met koekjes leest ze al-

